

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20151117-215)

betreffende het

Investeringsplan voor aardgas, voorgesteld door de Brusselse
distributienetbeheerder SIBELGA, voor de periode 2016 -
2020

Gegeven op basis van artikel 10 van de ordonnantie van 1ste
april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de
ordonnantie van 20 juli 2011.

27 november 2015

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	4
2	Voorafgaande uiteenzetting en voorgeschiedenis	5
3	Structuur van het investeringsplan.....	5
4	Investerings gerealiseerd in 2014	6
5	Analyse van het bestaande distributienet.....	7
5.1	Bevoorrading.....	8
5.2	Infrastructuur van het net.....	9
5.3	Evolutie van het verbruik.....	10
5.4	Belasting van de ontvangststations.....	11
5.5	Midden- en lagedruknetten.....	12
5.6	Meters.....	13
5.7	Kwaliteit van de levering.....	13
5.7.1	Continuïteit van de levering.....	13
5.7.2	Kwaliteit van de druk	14
6	Analyse van de externe factoren.....	15
6.1	Incidenten	15
6.2	Voorziene verhoging van de belasting	16
6.3	Splitsing van de netten van SIBELGA en EANDIS.....	17
6.4	Nieuw injectiepunt	18
6.5	Overgang van L-gas naar H-gas	19
6.6	Wijziging inzake wetgeving	21
6.6.1	Meters in de ontvangststations	21
6.6.2	Smart Metering	21
6.6.3	Injectie van biomethaan	21
7	Investerings 2016 – 2020.....	22
7.1	Ontvangst- en ontspanningsstations.....	22
7.2	MD-net.....	22
7.3	LD-net	23
7.4	Net- en klantencabines.....	23
7.5	LD-aansluitingen.....	23
7.6	Meters.....	24
8	Coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019	25
9	Conclusies.....	27

Overzicht van de figuren

Figuur 1: Gasbevoorradingsschema van het BHG	8
Figuur 2: Lengte en type van de MD-leidingen eind 2014	12
Figuur 3: Lengte van de LD-leidingen (km)	12
Figure 4: Voorziene verhoging van de belastingen ten opzichte van de ter beschikking gestelde debieten	16
Figuur 5: Fasering van de conversie van de distributienetten van L-gas naar H-gas	19
Figuur 6: Fasering van de conversie van de netten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	20

Overzicht tabellen

Tabel 1: Evolutie van de infrastructuur van het gasnet van SIBELGA	9
Tabel 2: Evolutie van het aantal gebruikers en het gasverbruik	10
Tabel 3: Belasting van de ontvangststations tijdens het jaar 2012-2013	11

I Juridische grondslag

Artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna genoemd "de gasordonnantie", gewijzigd door de artikelen van de ordonnantie van 20 juli 2011 en 8 mei 2015, luidt als volgt:

"§ 1. De netbeheerder stelt, in samenwerking met Brugel, een investeringsplan op bestemd om de regelmaat, de betrouwbaarheid en de veiligheid van de bevoorrading te verzekeren, rekening houdend met het leefmilieu, de energie-efficiëntie en het rationeel beheer van de wegen.

Het investeringsplan heeft betrekking op een periode van vijf jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de vijf volgende jaren. Brugel kan de procedure voor de indiening en het model voor de voorgestelde investeringsplannen nader bepalen.

Het investeringsplan bevat tenminste de volgende gegevens:

1° een gedetailleerde beschrijving van de bestaande infrastructuur, van haar verouderde staat, en van haar gebruiksgraad evenals van de belangrijkste infrastructuren die moeten worden aangelegd of die gemoderniseerd moeten worden gedurende de door het zogenaamde plan gedekte jaren;

2° een schatting van de capaciteitsbehoeften, rekening houdend met de evolutie van de exploitatie van het net, van de maatregelen van energie-efficiëntie die door de autoriteiten worden bevorderd en door de netbeheerder worden overwogen, van de bevordering van de productie van biogas en de injectie ervan op het net, van de levering, van het verbruik en van de handel met de twee andere Gewesten en van hun kenmerken;

3° een beschrijving van de ingezette middelen en van de te verwezenlijken investeringen om in de geschatte behoeften te voorzien, met inbegrip van, desgevallend, de versterking of de aanleg van koppelingen om de correcte aansluiting op de netten te waarborgen waarop het net is aangesloten evenals een lijst van de belangrijke investeringen waartoe reeds besloten werd, een beschrijving van de nieuwe belangrijke investeringen die tijdens de eerstkomende drie jaar verwezenlijkt moeten worden en een kalender voor deze investeringsprojecten;

4° het vastleggen van de nagestreefde kwaliteitsdoelstellingen, in het bijzonder met betrekking tot de duur van de onbeschikbaarheden zoals gedefinieerd in het model van het verslag over de kwaliteit van de prestaties;

5° het beleid dat op milieugebied en inzake energie-efficiëntie wordt gevoerd;

6° de beschrijving van het beleid inzake onderhoud;

7° de lijst van de acties die tijdens het afgelopen jaar dringend zijn uitgevoerd;

8° de beschrijving van een noodplan dat geïmplementeerd moet worden om het hoofd te bieden aan een moeilijke situatie (N-I);

9° de staat van de studies, projecten en implementaties van slimme netten en, in voorkomend geval, van slimme meetsystemen;

10° een gedetailleerde beschrijving van de financiële aspecten van de beoogde investeringen

§ 2. Het investeringsplan wordt voor de eerste maal opgesteld voor de periode 2005-2009.

§ 3. De voorstellen van investeringsplan worden op 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft aan Brugel bezorgd. Na advies van Brugel, dat ook rekening houdt met de relaties tussen de gas- en de elektriciteitsmarkt en tussen de markten van arm en rijk aardgas, worden deze voorstellen ter goedkeuring voorgelegd aan de Regering.

Bij gebrek aan een beslissing van de Regering uiterlijk drie en een halve maand na de indiening van de voorstellen van investeringsplan, worden de voorstellen van investeringsplan geacht goedgekeurd te zijn, en is de netbeheerder gebonden door de investeringen. Brugel houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het vijfjarige investeringsplan.

Brugel kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met de milieucriteria, de netbeheerder het uitdrukkelijke bevel geven om bepaalde vanuit technisch en financieel oogpunt alternatieve of aanvullende investeringen te bestuderen. Deze studies worden uitgevoerd binnen een termijn die rekening houdt met de termijnen voor goedkeuring van de in het bovenstaande lid vermelde investeringsplannen. "

2 Voorafgaande uiteenzetting en voorgeschiedenis

In haar advies 198 (ADVIES-20141121-198), stelde BRUGEL de Regering voor om het investeringsplan gas van SIBELGA voor de periode 2015-2019 goed te keuren.

Op 22 september 2015¹, op verzoek van SIBELGA en na goedkeuring van BRUGEL, heeft SIBELGA haar ontwerp van investeringsplan voor vijf jaar voor het Brusselse distributienet gas aan BRUGEL bezorgd.

Voorafgaand aan de analyse van dit plan en op verzoek van BRUGEL werden er twee vergaderingen georganiseerd op 23 oktober en 10 november 2015 met SIBELGA waarop de verschillende elementen van de voorgestelde planning werden besproken en de noodzakelijke toelichtingen werden gegeven bij door BRUGEL gestelde vragen. De toelichtingen van SIBELGA werden in dit advies opgenomen.

3 Structuur van het investeringsplan

Het investeringsplan gas van SIBELGA voor de periode 2016 - 2020 is opgedeeld in acht hoofdstukken:

- hoofdstuk 1 verschaft een summier uitleg over de activiteiten van SIBELGA, met inbegrip van haar openbare dienstverplichtingen sinds de vrijmaking van de energiemarkt;
- hoofdstuk 2 definieert de terminologie die gebruikt wordt in het investeringsplan;

---

¹ De gasordonnantie bepaalt dat het investeringsplan aan BRUGEL moet worden bezorgd op 15 september van elk jaar. SIBELGA heeft aan BRUGEL een bijkomende termijn gevraagd voor een kwestie van validering van het plan door haar raad van bestuur

- hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de in 2014 door SIBELGA gerealiseerde projecten, in vergelijking met de voorziene investeringen voor dat jaar in het investeringsplan gas voor de periode 2015 - 2019;
- hoofdstuk 4 analyseert de staat van het bestaande net;
- hoofdstuk 5 bespreekt de rol van externe factoren met betrekking tot de staat van het net;
- hoofdstuk 6 behandelt de strategie die SIBELGA hanteert voor de verdere uitbouw van haar net;
- de hoofdstukken 7 en 8 behandelen de investeringen die voorzien zijn op lange en korte termijn.

Het investeringsplan omvat bovendien vier bijlagen: de eerste heeft betrekking op het schematisch plan van de aardgasbevoorrading van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De tweede heeft betrekking op het project voor een nieuw ontvangststation op het Brusselse gasnet. De derde beschrijft het milieubeleid dat SIBELGA toepast bij de uitoefening van haar activiteiten. De vierde bespreekt het beleid voor het onderhoud van de aardgasnetten van SIBELGA.

4 Investeringen gerealiseerd in 2014

Vooraleer de realisaties van SIBELGA in 2014 te bespreken, moeten we het feit toelichten dat de investeringen gerealiseerd door de distributienetbeheerder van drieërlei aard zijn, want dit heeft invloed op de manier waarop ze worden gebudgetteerd:

- a. Investeringen op eigen initiatief – Dit zijn de investeringen die tot doel hebben de beperkingen en de risico's weg te nemen die bij de analyse van het bestaande net werden vastgesteld. De noodzakelijke hoeveelheden, in dit perspectief, worden gespreid over verschillende jaren om rekening te houden met de beschikbare interne en externe medewerkers, maar ook met de voorziene budgettaire enveloppes.
- b. "Mandatory" investeringen op aanvraag van de klanten of van derden – Dit zijn investeringen betreffende de installatie van nieuwe aansluitingen en de plaatsing van meters, betreffende werken aan bestaande aansluitingen, op aanvraag van klanten, alsook de werken voor de verplaatsing van leidingen op verzoek van derden. De jaarlijkse hoeveelheden worden geraamd op basis van historische gegevens.
- c. Onvermijdelijke investeringen – Dit zijn investeringen met het doel defecte elementen in het net te vervangen en ze worden uitgevoerd om de continuïteit van de levering van gas aan de Brusselse klanten te garanderen. De jaarlijkse hoeveelheden worden ook geraamd op basis van historische gegevens.

Deze classificatie in aanmerking genomen, is het evident dat bepaalde investeringen niet de gebudgetteerde hoeveelheden hebben bereikt zonder dat dit daarom problematisch is. Bepaalde hoeveelheden werden immers gebudgetteerd op historische basis, maar de exploitatievoorwaarden kunnen van jaar tot jaar verschillen en ook het gedrag van de klanten kan niet-voorzienbare schommelingen ondergaan.

Niettemin werden, globaal, de voor 2014 voorziene investeringen effectief uitgevoerd. Toch moeten we terugkomen op bepaalde posten waarvoor de investeringen niet werden uitgevoerd.

- De eerste post heeft betrekking op de werken die werden uitgevoerd in het kader van de behandeling van de stijgleidingen: 57% van de prognoses werd effectief uitgevoerd en dat stemt overeen met 171 stijgleidingen tegenover 300 gebudgetteerde stijgleidingen. De overige werken betreffende de stijgleidingen konden niet worden behandeld, voornamelijk als gevolg van de moeilijkheden die SIBELGA ondervond om tot een akkoord te komen met de eigenaars van de betrokken gebouwen om de meters naar de kelder over te brengen. Dit lage realisatiepercentage is in lijn met de realisatiepercentages die in het verleden werden vastgesteld.

Ter herinnering, de stijgleidingen die beantwoorden aan de verouderingscriteria worden hetzij verwijderd (de gasmeters worden verplaatst naar de kelder), hetzij opgewaardeerd door insputting van een afdichtmiddel. Hoewel de eerste aanpak de voorkeur geniet van SIBELGA, blijft het vaak moeilijk om tot een akkoord te komen met de eigenaars van de betrokken gebouwen, want zij moeten de kosten dragen voor het in overeenstemming brengen van hun installaties na de operatie.

De verwijdering van de stijgleidingen gaat immers in de meeste gevallen gepaard met de installatie van een geventileerd lokaal waarin alle meters worden ondergebracht en dit op kosten van de eigenaar. Daarna worden de werken voor het plaatsen van nieuwe leidingen van de kelder naar de appartementen uitgevoerd door een loodgieter die opnieuw door de eigenaar wordt betaald. Blijkbaar zijn deze kosten vaak aanzienlijk voor de eigenaar en zet dit hem ertoe aan om de verwijdering van deze stijgleidingen te weigeren. Dit zou het lage uitvoeringspercentage verklaren dat in het verleden werd waargenomen.

Om deze moeilijkheden op te lossen, heeft SIBELGA in het nieuw technisch reglement gas, dat door de Regering werd aangenomen op het einde van het eerste semester 2014, bepalingen voorgesteld ter financiële stimulering. Hoewel het aantal akkoorden dat SIBELGA heeft verkregen in 2014 gestegen is ten opzichte van 2013 (evolutie van 10%), had dit niet het verwachte effect.

- Anderzijds werden bepaalde investeringen die initieel waren gepland in het kader van de vernieuwing van het station Bever uitgesteld of geheroriënteerd vanwege de gevolgen die het bouwproject voor het nieuwe Nationale Stadion op parking C van de paleizen van de Heizel zou kunnen hebben.
- Het aantal plaatsingen van lagedrukleidingen op aanvraag van de klanten (versterking, verlenging en voeding voor verkaveling) in 2014 was ook kleiner dan de initieel geplande aantallen (er werd 2,46 km geplaatst van de gebudgetteerde 4,5 km).

Tot slot dient te worden opgemerkt dat SIBELGA ook enkele meerinvesteringen heeft uitgevoerd ten opzichte van de geplande aantallen. Meer bepaald de investeringen verbonden met de plaatsing van lagedrukleidingen in het kader van de vernieuwing van het net in gietijzer en vezelcement. Inderdaad, SIBELGA heeft bijna 5 km bijkomende leidingen geplaatst om de in 2012 opgelopen achterstand in te halen en dit programma van prioritaire vernieuwing te voltooien (de plaatsing van 17 km leidingen was gebudgetteerd).

5 Analyse van het bestaande distributienet

De planningsstrategie van SIBELGA is gestructureerd in een proces van Asset Management dat rekening houdt met de toestand van zijn net en met factoren buiten zijn wil, zoals de evolutie van de

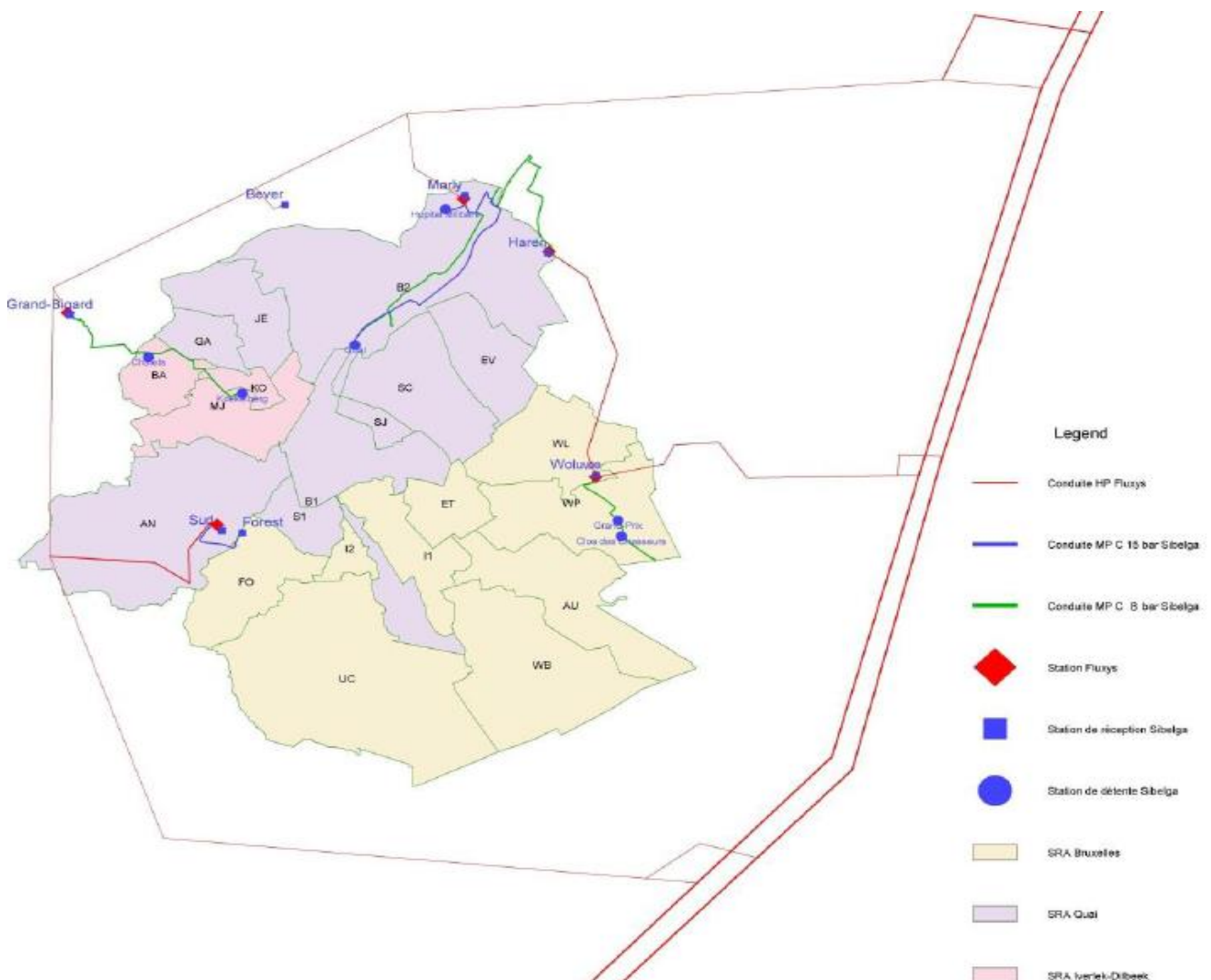
belasting, de wijzigingen van de technische reglementering en wetgeving, de werken uitgevoerd door derden en de incidenten die zich in het net hebben voorgedaan.

De analyse van al deze factoren maakt het mogelijk om de projecten te identificeren die prioritair of essentieel zijn om de ontwikkeling van het net te realiseren volgens de voorwaarden die in de gasordonnantie zijn vastgesteld (zie paragraaf I van dit advies). Deze ontwikkeling moet inderdaad, in aanvaardbare economische voorwaarden, de regelmaat en de kwaliteit van de bevoorrading verzekeren, met respect voor het milieu en de energie-efficiëntie.

Om die doelstellingen te realiseren, stelt SIBELGA in haar investeringsplan een analyse van het bestaande net voor, die toelaat om de capaciteitsbehoeften te evalueren die noodzakelijk zijn om aan de vraag inzake verbruik van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te voldoen met een adequate betrouwbaarheid van de bevoorrading.

5.1 Bevoorrading

Figuur I toont het gasbevoorradingsschema van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Figuur I: Gasbevoorradingsschema van het BHG

Zoals figuur 1 aantoont, telt het aardgasnet van SIBELGA zeven ontvangststations², verdeeld over drie Geaggregeerde Ontvangststations (GOS)³. Deze stations worden bevoorrad met aardgas met een lage calorische waarde afkomstig uit Nederland, via hogedrukleidingen van FLUXYS.

5.2 Infrastructuur van het net

De onderstaande tabel toont de evolutie van de essentiële onderdelen van de infrastructuur van SIBELGA op het einde van 2012 tot eind 2014.

In het algemeen zijn er geen significante afwijkingen ten opzichte van de toestand van het Brusselse net die in het vorige investeringsplan werd beschreven.

Tabel 1: Evolutie van de infrastructuur van het gasnet van SIBELGA

Elementen van het net	2012	2013	2014
Geaggregeerde ontvangststations (GOS)	3	3	3
Ontvangststations	7	7	7
Ontspanningsstations	7	7	7
Kathodische beschermingsposten	66	67	67
MD-leidingen ⁴ (km)	611	611	611
MD-aansluitingen voor netcabines	446	450	453
MD-aansluitingen voor klantcabines	1.633	1.593	1.644
Ontspanningslijnen klant	1.761	1.721	1.942
Huishoudelijke MD-aansluitingen	739	740	727
MD-leidingen ⁵ (km)	2.280	2.285	2.283
LD-aansluitingen	185.080	185.446	186.573
LD-meters	495.910	498.314	500.116

² Ontvangststation: station voor de injectie van aardgas in een distributienet vanuit een transmissienet. Het aardgasnet van SIBELGA telt er 7:

- Woluwe en Vorst bevoorraden het MD-net van 2,7 bar in het GOS Brussel; Dit GOS wordt gedeeld tussen SIBELGA, EANDIS en ORES;
- Groot-Bijgaarden bevoorradt het 1,7 bar MD-net in het GOS Iverlek-Dilbeek; Dit GOS werd tot voor kort nog gedeeld tussen SIBELGA en EANDIS;
- Zuid (gelegen in Anderlecht), Bever, Marly en Haren bevoorraden een 1,7 bar MD-net in het GOS Kaai.

³ Geaggregeerd ontvangstation: een fictief ontvangstation dat de functie groepeert van verschillende ontvangstations ter bevoorrading van één van de aan elkaar gekoppelde netten. Er kunnen verbindingpunten bestaan tussen twee aangrenzende GOS voor eventuele onderlinge ondersteuning. De GOS werden gecreëerd om de energieaankopen en de evolutie ervan te berekenen.

⁴ Middendruk: van **98,07 mbar** tot **14,71 bar**. Er worden drie categorieën LD-netwerk gedefinieerd naargelang de maximaal toelaatbare druk op het netwerk:

- **MD A-net:** de maximaal toegestane druk bedraagt meer dan **98,07 mbar** zonder evenwel **490,35 mbar** te overschrijden - SIBELGA heeft geen MD A-net;
- **MD B-net:** de maximaal toegestane druk bedraagt meer dan **490,35 mbar** zonder evenwel **4,9 bar** te overschrijden. Twee categorieën MD B-net van SIBELGA bestaan naast elkaar, het net **1,7 bar** en het net **2,7 bar** ;
- **MD C-net:** de maximaal toegestane druk bedraagt meer dan **4,9 bar** zonder evenwel **14,71 bar** te overschrijden. Twee categorieën MD C-net van SIBELGA bestaan naast elkaar, het net van **8 bar** en het net van **14,7 bar**.

⁹ Lage druk: de maximaal toegestane druk bedraagt niet meer dan 98,07 mbar. Twee categorieën LD-netten van SIBELGA bestaan naast elkaar: het net van **25 mbar** en het net van **85 mbar**. De omvang van het netwerk van 85 mbar valt in het niet tegenover de omvang van het netwerk van 25 mbar.

5.3 Evolutie van het verbruik

De distributie van gas in het BHG wordt uitgevoerd vanuit 7 ontvangststations en ontspanningsstations naar de gebruikers van het net (1.987 in 2014) en de verschillende netcabines. Het zijn deze laatste die de klanten bevoorraden die zijn aangesloten op het LD-net.

De verdeling van de gebruikers per drukniveau waarop ze zijn aangesloten en hun verbruik worden weergegeven in tabel 2.

Jaar	Actieve leveringspunten LD		Actieve leveringspunten MD		Totaal	
	Aantal	Verdeelde energie [MWh]	Aantal	Verdeelde energie [MWh]	Aantal	Verdeelde energie [MWh]
2012	419.080	7.764.383	1903	2.302.130	420.983	10.066.513
2013	421.743	8.733.378	1.932	2.594.472	423.675	11.327.850
2014	423.739	7.171.803	1.987	2.054.833	425.726	9.226.636

Tabel 2: Evolutie van het aantal gebruikers en het gasverbruik.

Deze tabel toont aan dat het Brusselse distributienet een heel groot aantal gebruikers bevoorraadt (425.726 gebruikers in 2014) op een beperkte geografische oppervlakte. De totale in 2014 op het net van SIBELGA verdeelde energie bedraagt 9,227 TWh. 22,3% van deze energie werd verbruikt door de MD-gebruikers, terwijl zij slechts 0,5% van de Brusselse verbruikers vertegenwoordigen.

De laatste jaren is de op het net verdeelde energie gedaald, hoewel het aantal gebruikers licht stijgt. Van 2012 tot 2014 is het totale aantal gebruikers immers met 1,1% gestegen, terwijl de verdeelde energie met 8,3% is gedaald.

Ten opzichte van 2013 is het verbruik van gas met 18,5% gedaald. Dat is overigens het laagste gasverbruik in de laatste twintig jaar. Deze situatie is bijna volledig te wijten aan de gunstige weersomstandigheden.

5.4 Belasting van de ontvangststations

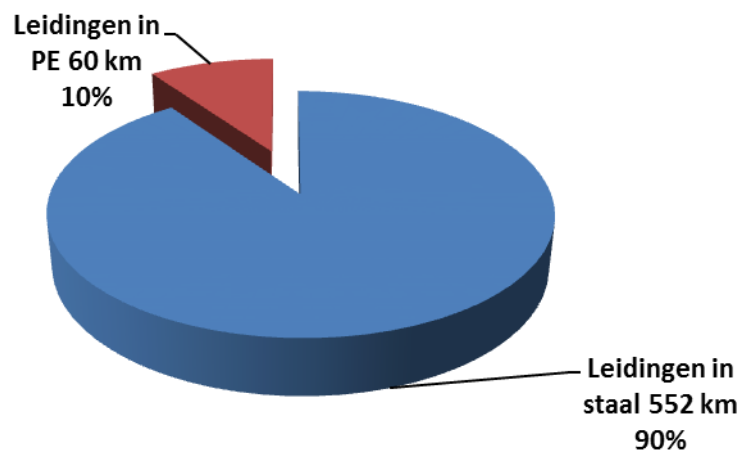
De belasting van de ontvangststations in het jaar 2012-2013 wordt weergegeven in tabel 3. De gemeten belasting van deze stations werd geëxtrapoleerd naar -11°C gemiddelde temperatuur, de temperatuur die wordt gebruikt voor de dimensionering van de gasnetten.

GOS	Station	Ter beschikking gehouden debiet [Nm^3/h]	Piek gasjaar 2012-2013 bij -11°C [Nm^3/h]
Kaai	Haren	20.000	17.000
Kaai	Marly	120.000	120.000
Kaai	Zuid	147.000	133.950
Kaai	Strombeek- Bever	35.000	18.450
Vorst	laan	120.000	119.250
Woluwe	laan	130.000	139.500
Iverlek	Groot- Bijgaarden	50.000	44.200

Tabel 3: Belasting van de ontvangststations tijdens het jaar 2012-2013

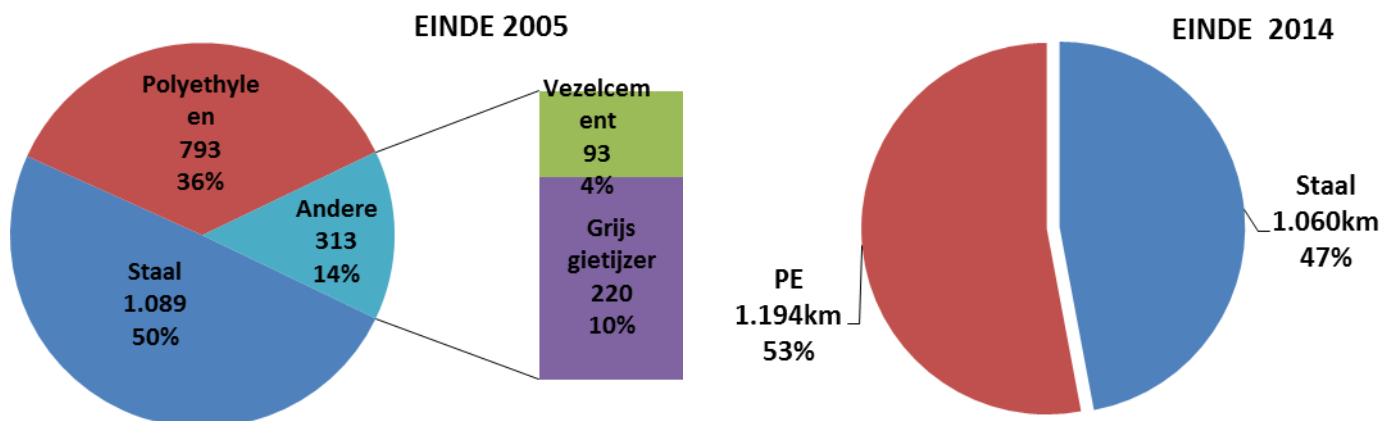
5.5 Midden- en lagedruknetten

Figuur 2 toont de samenstelling en de verdeling van het park MD-leidingen van SIBELGA op het einde van 2014. De stalen leidingen, die het grootste deel van het MD-net vormen, worden beschermd tegen corrosie door de 67 kathodische beschermingsposten die over dit net verspreid zijn. Deze posten worden eveneens gedeeld met de netten van andere maatschappijen (met name Vivaqua) die ook over stalen leidingen beschikken. Slechts 10% van de leidingen bestaat uit polyethyleen (PE).

Figuur 2: Lengte en type van de MD-leidingen eind 2014

Figuur 3 verstrekt vergelijkbare informatie, maar betreffende het LD-net van SIBELGA. Ze toont tevens de impact aan van de uitvoering van het project voor de vervanging van de leidingen in vezelcement en grijs gietijzer⁶ dat eind 2014 werd voltooid.

Figuur 3: Lengte van de LD-leidingen (km)

⁶ De leidingen in gietijzer of vezelcement vertoonden een percentage lekken dat tien keer hoger ligt dan bij leidingen in staal of polyethyleen. In 2005 werd een programma opgesteld voor de geleidelijke vervanging van deze onbetrouwbare leidingen, dat het mogelijk heeft gemaakt om het aantal waargenomen aardgaslekken in het Brusselse gasnet te verminderen.

Ter herinnering, SIBELGA had zich er aanvankelijk toe verbonden om jaarlijks ongeveer 51 km polyethyleenleidingen te plaatsen ter vervanging van leidingen in grijs gietijzer en in vezelcement. Het doel om tegen 2014 over een volledig gesaneerd LD-net te beschikken werd dus bereikt.

5.6 Meters

Eind 2014 telde het gasnet van SIBELGA 500.116 meters. 96,5% van deze meters heeft ofwel een kaliber G4 (49,3%), ofwel een kaliber G6 (47,2%). Deze kalibers stemmen overeen met een maximumdebiet van 6 m³/h en 10 m³/h.

Elk jaar voert SIBELGA interventies uit nadat er lekken werden vastgesteld op de meetinstallaties van de klanten. Bepaalde metertypes vertonen, door hun technische kenmerken, een hoger risico op lekken aan bepaalde onderdelen. Bijgevolg gaat SIBELGA verder met haar beleid voor de vervanging van de tweepijpsmeters door eenpijpsmeters bij de uitvoering van werken waarbij het onderste gedeelte van de aftakkingen moet worden vernieuwd of de kranen van de meters moeten worden vervangen.

5.7 Kwaliteit van de levering

Elk jaar moet SIBELGA aan BRUGEL een verslag overmaken waarin ze de kwaliteit van haar dienstverlening in het voorgaande kalenderjaar beschrijft. In overeenstemming met de reglementering werd het verslag over de kwaliteit van de dienstverlening van SIBELGA voor 2014 ontvangen op 15 mei 2015. De belangrijkste resultaten van dit verslag worden hieronder besproken.

5.7.1 Continuïteit van de levering

Een van de indicatoren die toelaten om de kwaliteit van de continuïteit van de gasdistributie te beoordelen, is de onbeschikbaarheid. Deze indicator wordt gedefinieerd als zijnde het ontbreken van gas bij de eindafnemer. De onbeschikbaarheid wordt verkregen door de theoretische raming van de gemiddelde tijd die nodig is om de werken voor de herbevoorrading gas uit te voeren. Deze onbeschikbaarheid werd in drie verschillende categorieën gerangschikt, al naargelang de reden voor het ontbreken van het gas:

- **Geplande onbeschikbaarheid van het net:** ten gevolge van door SIBELGA geplande werken (vernieuwing van de leidingen, systematische vervanging van de meters, enz.). Deze voorziene werken hebben doorgaans geen zware gevolgen voor het gebruikscomfort omdat ze vooraf moeten worden aangekondigd of worden uitgevoerd in overleg met de betrokken eindafnemers;
- **Niet-geplande onbeschikbaarheid van het net:** ten gevolge van werken die niet door SIBELGA werden gepland naar aanleiding van de oproep van een individuele klant (geblokkeerde gasmeter, gasgeur, enz.);
- **Onbeschikbaarheid van het net ten gevolge van een incident:** het gaat om onvoorziene tussenkomsten waardoor een zeer groot aantal klanten zonder gas komt te zitten (bijvoorbeeld, de buitendienststelling van 10.000 klanten van de gemeente Vilvoorde, die zich voordeed in de jaren 90).

Het is belangrijk te benadrukken dat er met behulp van de bestaande technieken (Williamson, enz.) tussengekomen kan worden zonder dat de gastoevoer naar de klanten onderbroken hoeft te

worden. Bij gebruik van deze technieken, wordt een incident dat in een groot aantal afsluitingen had kunnen resulteren, dus opgelost zonder dat klanten ook maar enige onderbreking van de levering ondervinden. Daarom wordt dit soort van incidenten niet vermeld in deze rubriek, zelfs indien een tussenkomst verricht werd.

In tegenstelling tot de situatie bij het MD B-net en het LD-net, is er op het MD C-net geen onbeschikbaarheid vastgesteld, aangezien er geen klanten op aangesloten zijn.

Wat betreft de duur van de tussenkomsten op de MD B- en LD-netten, is de gecumuleerde onbeschikbaarheid ten gevolge van geplande werken van 22.763 uur naar 21.294,5 uur gegaan, een daling van 6,4% tussen 2013 en 2014. Er dient echter te worden aan herinnerd dat in 2013, 7% van de onderbrekingsduur werd veroorzaakt door operaties verbonden met de wijziging van de druk van een Brusselse wijk van 2,7 bar in 100 mbar om veiligheidsredenen ingevolge een probleem van grondverzakking.

De onbeschikbaarheid ten gevolge van onvoorziene (en dus niet-geplande) werken is van 1.025 uur naar 839,5 uur gegaan, een daling van 18% tussen 2013 en 2014. Deze daling is voornamelijk verbonden met een aanzienlijke vermindering van het aantal tussenkomsten op het MD B-net en het aantal tussenkomsten uitgevoerd op het niveau van de meetsystemen. Dit onderstreept het positieve effect van het programma voor de vernieuwing van de uitrustingen met een verouderd karakter van SIBELGA.

Net als in 2013 hebben geen ernstige⁷ incidenten talrijke klanten buiten dienst gesteld in 2014.

5.7.2 Kwaliteit van de druk

SIBELGA controleert de kwaliteit van haar gaslevering door de druk van het net continu te meten op bepaalde strategische plaatsen. Deze metingen vinden zowel plaats op de MD-netten als op de LD-netten.

Voor de MD-netten worden er telegemeten drukopnames uitgevoerd op 9 plaatsen, buiten de metingen die worden uitgevoerd in de ontvangststations en door 41 druksensoren die zich op het net bevinden.

Voor de LD-netten wordt de controle gedaan met behulp van drukmeters met registratie, waarbij de opname manueel gebeurt, SIBELGA beschikt over 155 drukmeters met registratie op dit net.

In 2014 ontving SIBELGA 104 oproepen van klanten die drukproblemen in het net signaleerden. Volgens SIBELGA was 35% van deze interventieaanvragen gerechtvaardigd en was de oorzaak meestal een defect aan de gasmeter. De rest was te wijten aan problemen betreffende een defect in de installatie van de klant terwijl de druk op het net conform was.

---

⁷ De incidenten die geen onbeschikbaarheid veroorzaakten, worden niet in aanmerking genomen.

6 Analyse van de externe factoren

De externe factoren die invloed kunnen hebben op de prestaties van het gasnet van SIBELGA en op de beoordeling van haar activa zijn voornamelijk de incidenten, de evolutie van de belasting, de overgang van arm naar rijk gas, de wijzigingen inzake wetgeving en de werken uitgevoerd door derden.

6.1 Incidenten

SIBELGA heeft in 2014 drie incidenten betreurd in haar gasnet:

- op 27 mei 2014 is er in de gemeente Brussel-stad een huis ontploft als gevolg van een elektrisch defect laagspanning;
- op 22 september 2014 vond er in de gemeente Sint-Jans-Molenbeek een ontploffing plaats in een appartement als gevolg van een lek in de binneninstallatie van de klant;
- Op 22 oktober 2014 werd in de gemeente Brussel-stad een moederleiding in staal lage druk doorboord door een aannemer bij de uitvoering van afbraakwerken aan de fundering van de openbare weg.

SIBELGA merkt op dat de aard van deze incidenten los staat van de staat van de leidingen van het net. Deze vaststellingen versterken de distributienetbeheerder echter in zijn streven om periodieke steekproeven uit te voeren in het net om de betrouwbaarheid van de leidingen permanent te bewaken. Ter herinnering, de leidingen in staal en polyethyleen worden elke drie jaar gecontroleerd.

Sommige incidenten zijn overigens het gevolg van de beschadiging van de installaties van SIBELGA door derden, voornamelijk vanwege grondwerken. Tegenover dit terugkerende probleem heeft SIBELGA een "plan veiligheid gas" opgesteld en werden er 3 pistes geformaliseerd om de veiligheid van de gasactiva ten opzichte van personen en goederen te verbeteren:

- De eerste piste, "Asset" genoemd, betreft het voorkomen van risico's die verband houden met de intrinsieke kenmerken van de gasuitrusting van SIBELGA. Deze piste omvat, onder meer, acties zoals het nemen van stalen van leidingen voor analyse om de staat van veroudering van de gebruikte materialen te bepalen of een nieuw, meer gedetailleerd onderzoek van de incidenten en de herstellingen van de geregistreerde lekken. De resultaten van deze analyses kunnen inderdaad leiden tot een aanpassing van het bestaande investeringsbeleid;
- De tweede piste - Strijd tegen de "agressies" - bestaat uit de sensibilisering, met alle middelen, van derden die werken moeten uitvoeren in de buurt van de installaties en aftakkingen.

SIBELGA vestigt de aandacht op het belang van:

- de voorafgaande lokalisering van de installaties van SIBELGA;
- de naleving van de gebruikelijke voorzorgen en gedragscodes bij de uitvoering van de door hen verrichte werken (voorbeelden: lokaliseren en blootleggen van de installaties met behulp van manueel materiaal, vermijden van het gebruik van zware bouwmachines op voetpaden, enz.).
- de naleving van de wettelijke verplichtingen betreffende de minimale afstanden tussen ondergrondse installaties, enz.

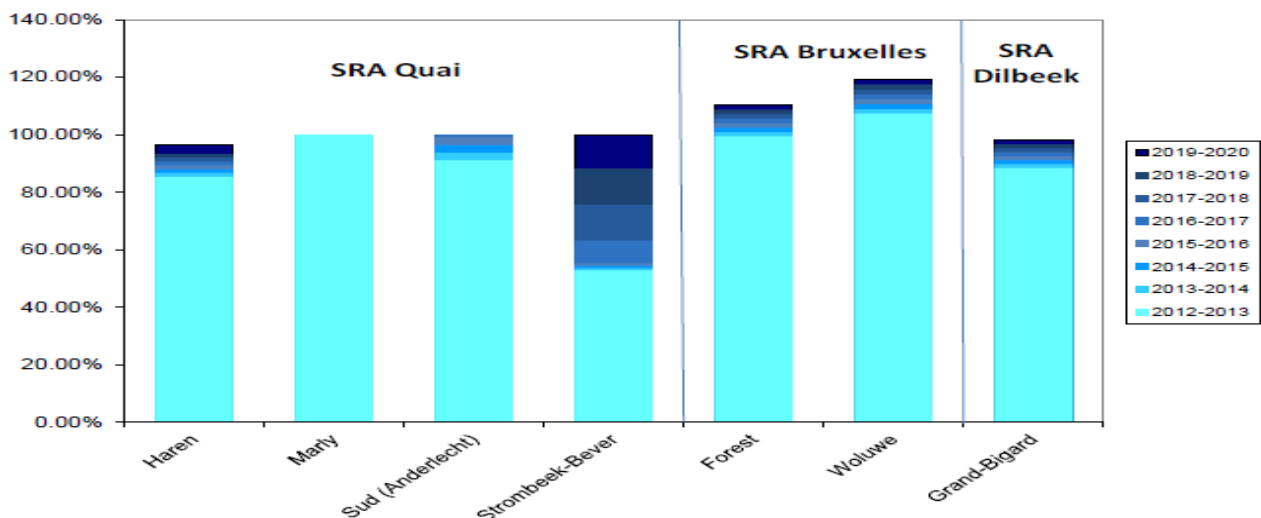
- De derde piste, "Inachtnaem van de wanorde op de weg" genoemd, is gericht op verstoringen van verschillende oorsprong (beschadiging van de riolering, omvangrijke graafwerken voor het optrekken van gebouwen, enz.) die een belangrijk risico vormen voor de nabijgelegen installaties van de netbeheerders. In het kader hiervan werd een samenwerking ingesteld met Vivaqua. De beheerder van het waterdistributienet heeft inderdaad aan SIBELGA een lijst overgemaakt van de sanering van de rioleringsnetten. Op basis van deze lijst zal SIBELGA een toezicht kunnen organiseren op de werken van Vivaqua, preventief kunnen handelen voor de aanvang van de werken van Vivaqua door de frequentie van de systematische opsporing van lekken (die ook toelaat om de aanwezigheid van grondverzakkingen vast te tellen) aan te passen en de wegen te sonderen voor en na de uitvoering van de werken.

6.2 Voorziene verhoging van de belasting

Figuur 4 toont de raming van de jaarlijkse evolutie van de levering van de 7 ontvangststations van SIBELGA voor de komende vijf gasjaren, van 2015-2016 (1 oktober 2015 tot 30 september 2016) tot 2019 – 2020 (1 oktober 2019 tot 30 september 2020).

Deze raming wordt berekend op basis van de verbruikspiek die voor elk van de zeven ontvangststations werd waargenomen tijdens het gasjaar 2012/2013 (periode 1 oktober 2012 - 30 september 2013) en geëxtrapoleerd naar een gemiddelde temperatuur van -11°C. Daarbij wordt eveneens rekening gehouden met een jaarlijkse toename van de belasting met 1,5 %.

Het is het jaar 2012-2013 dat als referentie wordt genomen voor de raming van de evolutie van de belasting want de gasjaren 2013-2014 (1.222 graaddagen⁸) en 2014-2015 (1.372 graaddagen) worden uitgesloten vanwege hun zachte winter.

Figuur 4: Voorziene verhoging van de belastingen ten opzichte van de ter beschikking gestelde debieten

⁸ De graaddagen geven een invers beeld van de temperatuur weer: hoe hoger het aantal graaddagen, hoe kouder de temperaturen waren

Op basis van deze naar -11°C geëxtrapoleerde belasting benaderen of overschrijden meerdere ontvangststations het hun ter beschikking gestelde debiet. Het probleem is het meest nijpend op het niveau van de twee ontvangststations: Vorst en Woluwe. Deze laatste maken deel uit van het GOS Brussel waarvan het net gekoppeld is aan dat van EANDIS en ORES, bijgevolg worden hun debieten sterk beïnvloed door deze koppeling, maar deze overschrijdingen zouden door EANDIS en ORES moeten worden verzekerd.

Het splitsen van de netten van EANDIS en SIBELGA zou moeten toelaten om een juister beeld te krijgen van de reële behoeften op het net van SIBELGA, dat wordt bevoorraad door deze twee ontvangststations en om, a priori, de risico's van overschrijding te vermijden (sectie 6.3 van dit advies komt terug op dit onderwerp).

Een ander project dat tot doel heeft de bevoorradingszekerheid van deze netten te garanderen en, op langere termijn, de problemen van de overschrijding van de terbeschikkingstellingen door de ontvangststations Vorst en Woluwe (GOS Brussel) op te lossen, bestaat erin een nieuw ontvangststation te creëren in het zuiden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit nieuwe station, het resultaat van een samenwerking tussen SIBELGA en Fluxys, zal ook toelaten om aan de toekomstige behoeften van het GOS KAAI te voldoen.

6.3 Splitsing van de netten van SIBELGA en EANDIS

Zoals vermeld in de vorige paragraaf, bevoorraden de ontvangststations van Woluwe en Vorst een GOS dat wordt gedeeld met EANDIS en ORES. Bovendien overschrijden deze twee stations het hun ter beschikking gestelde debiet (belasting geëxtrapoleerd naar -11°C) en worden hun debieten volgens SIBELGA sterk beïnvloed door deze koppeling.

Om de ontwikkeling van de distributienetten beter op hun specifieke behoeften te kunnen afstemmen, beslisten SIBELGA en EANDIS om hun netten volledig te splitsen.

Met het oog op de realisatie van deze splitsing, werden er verschillende studies uitgevoerd over de netten die het mogelijk maken om het beste technisch-economische compromis te vinden voor dit project. De werken voor de splitsing van de netten werden aangevat in 2009 en hadden, oorspronkelijk, tegen 2011 moeten resulteren in een configuratie van het SIBELGA-net in twee GOS (in plaats van de huidige drie), die volledig losstaan van het EANDIS-net: het GOS Iverlek-Dilbeek zou worden geïntegreerd in het GOS Kaai.

Het is belangrijk erop te wijzen dat SIBELGA de totaliteit van de werken heeft voltooid voor de versterking van de infrastructuur van haar net met het oog op het verzekeren van de bevoorradingsveiligheid voor de Brusselse gebruikers. SIBELGA is dus klaar om de netten te splitsen, mits het uitvoeren van punctuele werken binnen de gewestelijke grenzen, zoals het plaatsen van kleppen op de MD-B-netten (scheiding van de netten door middel van gesloten kleppen die de mogelijkheid van wederzijdse hulp in stand houden) en het aanbrengen van gewelfde bodems op de LD-netten (definitieve splitsing van de netten die een mogelijke hulp uitsluit). De vertraging werd dus opgelopen bij EANDIS en FLUXYS, meer bepaald als gevolg van de problemen met de bouwvergunning voor een bijkomend ontvangststation dat noodzakelijk is voor de bevoorrading van het net van EANDIS na de splitsing.

In overeenstemming met het vorige investeringsplan (dat de periode 2015-2019 dekt), blijft volgens de laatste informatie (informatie van 13/10/2015) het einde van de werken voor de effectieve splitsing van de netten behouden op 2017.

BRUGEL vraagt aan SIBELGA om haar over de evolutie van dit project te blijven informeren, gezien de impact ervan op de beheersing van de aardgasstromen die circuleren op het Brusselse net. Van haar kant zal BRUGEL contact blijven houden met de Vlaamse regulator, de VREG, om de evolutie van het dossier te volgen.

6.4 Nieuw injectiepunt

Tegelijk met het project voor de splitsing van de netten, heeft SIBELGA een richtschema uitgewerkt teneinde de hoofdlijnen van de toekomstige structuur van haar MD-net te bepalen. Het doel van dit schema is de toekomst voor te bereiden en in staat te zijn om tegemoet te komen aan alle behoeften inzake bevoorrading van de klanten, waarbij tevens de optimale exploitatie van de netten wordt gewaarborgd.

Daartoe moeten er, naast de splitsing van de netten, ook andere factoren in aanmerking worden genomen, zoals met name het project voor de conversie van de netten van L-gas naar H-gas, de zones voor stedelijke ontwikkeling (Haven van Brussel, ...), de evolutie van de verbruiken, de intentie om maar één GOS te hebben op het gehele Brusselse grondgebied, enz.

In deze context heeft SIBELGA een officiële aanvraag ingediend bij FLUXYS voor een volledige technisch-economische evaluatie met het oog op de creatie van een nieuw injectiepunt in het zuiden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

SIBELGA is tot het besluit gekomen dat, van alle oplossingen die werden overwogen, de toevoeging van een nieuwe bevoorrading ter hoogte van de regionale grens Oudergem en Overijse de beste keuze lijkt te zijn. Deze oplossing impliceert voor SIBELGA de bouw van twee nieuwe ontspanningsstations en de plaatsing van MD-bevoorradingsleidingen.

Om het goede verloop van het project te garanderen, worden er driemaandelijks coördinatievergaderingen georganiseerd tussen FLUXYS en SIBELGA en werd er een begeleidingscomité opgericht. In dit begeleidingscomité zetelen het BIM, de betrokken gemeenten, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vivaqua, Elia, Infrabel, evenals FLUXYS en SIBELGA.

Wat SIBELGA betreft, heeft de plaatsing van twee ontspanningsstations en het tracé van de leidingen die ze met het ontvangststation verbinden, een principeakkoord gekregen van het begeleidingscomité. De ontspanningsinstallaties zullen worden gekenmerkt door een capaciteit van 40.000 Nm en 100.000 Nm³.

Het einde van de uitvoering van dit project wordt door FLUXYS en SIBELGA nog steeds voorzien voor 2017. De naleving van deze timing zal afhankelijk zijn van, onder meer, het verkrijgen van de vergunningen voor de plaatsing (Infrabel, Natura 2000 – oversteek van het Zoniënwoud, ...), de aankoop van de terreinen, de bouw- en de uitbatingsvergunningen.

Zoals reeds vermeld in het advies betreffende het investeringsplan 2015-2019 (ADVIES-20141121-198) en in haar jaarverslag 2014, herinnert BRUGEL aan het belang van dit project voor de toekomstige aardgasbevoorrading van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de goede uitvoering van het project voor de conversie van de netten L-gas naar H-gas. Het is dus wenselijk dat de bevoegde overheden hier bijzondere aandacht aan besteden.

De noodzakelijke investeringen voor de uitvoering van het project werden vermeld in het investeringsplan 2016-2020 van SIBELGA en zijn bestemd voor de bouw van de twee

ontspanningsstations, de installatie van een telemetings-/telecontrolesysteem en de plaatsing van de leidingen die nodig zijn voor de aanleg van de verbindingen tussen het nieuwe ontvangststation en de twee nieuwe ontspanningsstations.

6.5 Overgang van L-gas naar H-gas

Eind 2012 vond er een pentalateraal forum plaats van de Nederlandse, Belgische, Franse, Duitse en Luxemburgse autoriteiten. Het Nederlandse ministerie van Energie bracht zijn collega's op de hoogte van het feit dat Nederland de export van L-gas geleidelijk wil stopzetten vanaf 2020. De export naar België en Frankrijk wordt met 15% per jaar verminderd vanaf 2024 en zal worden stopgezet in 2030.

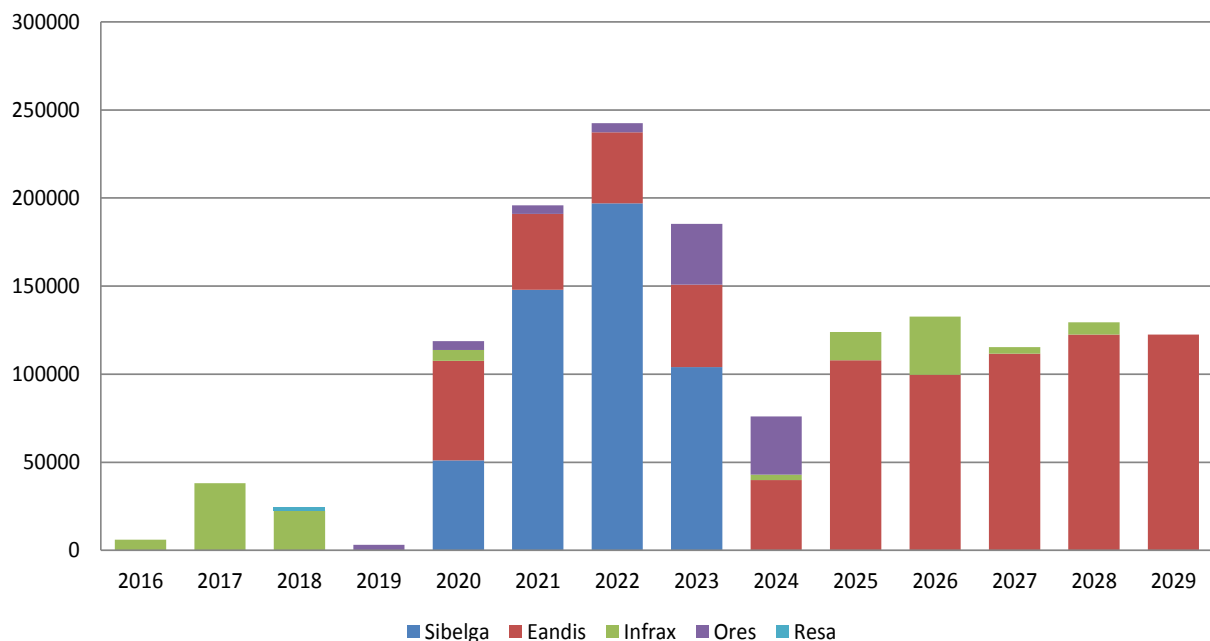
We moeten er echter op wijzen dat, gezien de frequentie van de aardbevingen die werden geregistreerd in de zone waar de gasvelden zich bevinden, de productie van dit aardgas beperkt zou kunnen worden, wat zou kunnen leiden tot een voortijdige vermindering van de export van arm gas ten opzichte van dit initiële scenario dat door de Nederlandse overheid werd meegedeeld.

Als gevolg van deze informatie, werden de Technische, Juridische en Financiële commissies van SYNERGRID opnieuw geactiveerd om aan de problematiek te werken en werd er een nieuwe commissie Communicatie opgericht om te waken over een goede overdracht van de informatie naar het cliënteel in het kader van de uitvoering van de conversie.

De conversie zal in twee opeenvolgende fasen verlopen:

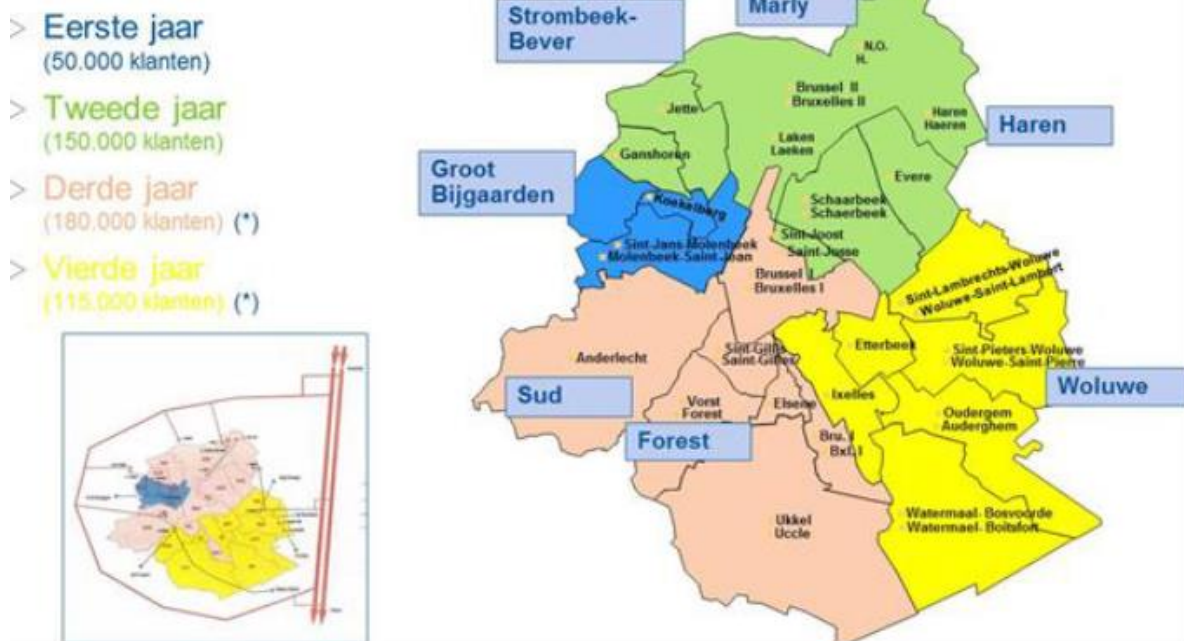
- 1) Uitvoeren van inspecties en eventuele aanpassingen van de binneninstallaties van de klanten.
- 2) Uitvoeren van de noodzakelijke aanpassingen aan de uitrustingen en de netten van de distributienetbeheerders.

In tegenstelling tot het oorspronkelijk voorziene scenario, voorziet het huidige scenario de aanvang van de conversie van de netten van SIBELGA in 2020 en dit, over een termijn van 4 jaar.

Figuur 5: Fasering van de conversie van de distributienetten van L-gas naar H-gas

De fasering van de conversie die in Brussel zou moeten worden uitgevoerd over 4 jaar, wordt getoond in figuur 6.

Figuur 6: Fasering van de conversie van de netten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Er dient te worden opgemerkt dat de sequentiëring van dit project het voorwerp is van een principeakkoord van SIBELGA, zonder juridische of financiële verbintenis gezien de onzekerheden aangaande de wettelijke bepalingen, de verantwoordelijkheden en de financiering van de conversie van de netten.

Een van de essentiële uitdagingen zal effectief de juridische aansprakelijkheid zijn voor de inspecties van de binneninstallaties van de klanten en die welke verbonden is aan de verandering van gas in deze installaties. BRUGEL is van mening dat er grondige juridische studies zouden moeten worden uitgevoerd om de verantwoordelijkheid van deze spelers te verduidelijken.

Rekening houdend met deze onvermijdelijke conversie en de aanvang van de werken die is voorzien voor 2020, benadrukt BRUGEL tevens de noodzaak om binnen een redelijke termijn tot een concrete visie te komen over de financiering van de werken na de meter en, eventueel, de vervanging van de niet-conforme apparaten. BRUGEL vestigt ook de aandacht van de overheden op de keuze die zij zullen moeten maken bij het bepalen van de verantwoordelijkheden en het delen ervan tussen de verschillende betrokken spelers.

Om dit strategisch project tot een goede einde te brengen, werden er verschillende discussieplatformen opgericht waaraan SIBELGA deelneemt: de Task force L-gas, georganiseerd door de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie en een Task force geïnstalleerd door het Brussels Gewest, waarin ook BRUGEL is vertegenwoordigd.

Bovendien voorziet het investeringsplan 2016-2020 enkele investeringen die tot doel hebben de conversie voor te bereiden die in 2020 zou moeten beginnen. Er dient aan te worden herinnerd dat de uitvoering van het project verbonden met de creatie van een nieuw injectiepunt in het zuiden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest primordiaal zal zijn in het kader van de bevoorradingszekerheid van de klanten tijdens de verschillende fasen van de conversie van de netten.

6.6 Wijziging inzake wetgeving

Een continue herziening van de wetgeving betreffende de controle van de staat van de uitrusting van SIBELGA, wordt door deze laatste als een externe factor beschouwd.

6.6.1 Meters in de ontvangstations

Gezien het belang van de meters in de stations voor de marktprocessen en voor de facturatie, heeft de sector beslist de controle en de vervanging van de meters in de ontvangstations te omkaderen met een conventie die bij het aansluitingscontract FLUXYS – DNB zal worden gevoegd. Dit aansluitingscontract en zijn bijlage bevinden zich in de laatste goedkeuringsfase. Deze conventie voert controles, revisie/herijking of systematische vervanging van de meters in om de 15 of 30 jaar. SIBELGA heeft geopteerd voor de systematische vervanging van de meters in de stations om de 15 jaar, gezien de technische en financiële beperkingen die inherent zijn aan alle andere mogelijkheden. SIBELGA heeft bijgevolg een budget voorzien voor de vervanging van deze meters in het huidige investeringsplan.

6.6.2 Smart Metering

Wat de smart metering betreft, is SIBELGA van mening dat, hoewel de business case voor heel België negatief is voor elektriciteit (en nog negatiever voor gas), de invoering van intelligente elektriciteitsmeters vroeg of laat onvermijdelijk zal zijn. Om zich dus hierop voor te bereiden, wil SIBELGA een pilootproject elektriciteit inrichten dat, in mindere mate, gepaard zal gaan met de installatie van intelligente gasmeters. Het is dus uitsluitend in het kader hiervan dat er 500 intelligente gasmeters zullen worden geïnstalleerd in 2018, er zal geen grootschalige uitrol zijn van de intelligente gasmeters.

6.6.3 Injectie van biomethaan

Tot slot dient eraan te worden herinnerd dat in bepaalde gevallen, in afwezigheid van een wettelijk kader, SIBELGA problemen heeft om haar investeringsbeleid op lange termijn te ontwikkelen. Het gaat bijvoorbeeld om de problematiek betreffende de injectie van biomethaan in het distributienet. SIBELGA beschikt over het noodzakelijke minimum om te voldoen aan een aansluitingsaanvraag om, in alle veiligheid (voor de eindklant en voor de exploitatie van de netten) biomethaan in het aardgasnet te injecteren. Die veiligheid wordt verzekerd door de voorschriften betreffende de technische kenmerken van de aansluiting en de samenstelling van het geïnjecteerde biomethaan ("Technische Aanbeveling Biomethaan Synergrid "). Maar er bestaat tot op heden geen wettelijk kader dat de distributienetbeheerder toelaat om, enerzijds de aansluitingsvoorwaarden vast te leggen (specifiek aansluitingscontract), en anderzijds de toegangsvoorwaarden voor de injectie van biomethaan op zijn net.

BRUGEL interpelleert bijgevolg de overheden in verband met dit onderwerp en met name over de doelstelling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake de valorisering van deze filière via, bijvoorbeeld, een stimulerend wetgevend kader.

7 Investeringsplan 2016 – 2020

SIBELGA heeft een investeringsplan opgesteld voor een periode van vijf jaar (2016-2020), met meer details betreffende de gebudgetteerde hoeveelheden voor het jaar 2016. De meest opmerkelijke elementen van dit plan worden weergegeven in de onderstaande secties.

7.1 Ontvangst- en ontspanningsstations

Zoals reeds vermeld, is de bouw van een nieuw ontvangststation, in samenwerking met FLUXYS, om de bevoorrading van het GOS Brussel te verzekeren en van de ontspanningsstations en de leidingen om dit geheel te verbinden, voorzien in het huidige investeringsplan. De werken voor de ontspanningsstations en de verbindingsleidingen zullen meer bepaald worden uitgevoerd in 2016.

In het kader van dit project van Fluxys voor de renovatie van de ontspanningslijnen HD/MDC ter hoogte van het station Bever, worden de werken die aan dit station moeten worden uitgevoerd nogmaals uitgesteld vanwege de bouw van het Nationaal Stadion op parking C van de Heizel. De werken zouden moeten worden uitgevoerd in 2017.

De systematische vervanging van de meters van de ontvangststations van 15 jaar oud is eveneens gepland. Het gaat om 9 meeteenheden over de gehele periode gedekt door het investeringsplan 2016-2020.

7.2 MD-net

SIBELGA voorziet de aanleg van 1.7 km MD-leidingen per jaar, tot in 2020, in het kader van de werkzaamheden voor versterkingen, uitbreiding om aan nieuwe aanvragen te kunnen voldoen en voor de verplaatsing van installaties op verzoek van derden.

Daarnaast, in 2016, een raming van het leggen van de nodige leidingen voor de aanleg van de verbindingen (13,4 m) tussen het nieuwe ontvangststation en de drie nieuwe ontspanningsstations, zoals hierboven vermeld.

SIBELGA heeft overigens een specifiek programma opgesteld voor de systematische vervanging van stalen leidingen op geringe diepte, als gevolg van een risicoanalyse. Daartoe werd een geraamde enveloppe opgesteld voor het leggen van 1,2 km leidingen in 2016 en vanaf 2017 is er een enveloppe van 1 km gepland tot 2020.

Na de gedetailleerde studies van de sequentiëring van de conversie van het L-gasnet naar H-gas zou SIBELGA een enveloppe van 500 m kunnen gebruiken. Deze laatste is normaal bestemd voor het plaatsen van leidingen met het doel de bevoorradingszekerheid te verbeteren en het beheer van de MDB-netten te vergemakkelijken, met name in situatie N-I, uitsluitend in het kader van opportuniteiten (coördinaties, verplaatsing van installaties,...).

De door SIBELGA voorgestelde investeringen stemmen overeen met de geplande investeringen in het investeringsplan 2015-2019 (voor wat betreft de periode 2016-2019).

7.3 LD-net

De geplande investeringen stemmen overeen met de investeringen voorgesteld in het investeringsplan voor de periode 2015-2019.

SIBELGA voorziet nog steeds de jaarlijkse plaatsing van 4,2 km LD-leidingen, tot in 2020, om tegemoet te kunnen komen aan de externe aanvragen voor verplaatsingen van installaties, voor verkavelingen en aan de capaciteitsbehoeften in gasleveringen.

Net als voor het aantal plaatsingen van MD-leidingen gepland in het kader van het project voor de conversie van de netten, heeft SIBELGA een enveloppe van 500 m gereserveerd om het LD-net te versterken.

7.4 Net- en klantencabines

SIBELGA voorziet de installatie van 7 nieuwe netcabines per jaar om aan de aanvragen voor nieuwe leveringscapaciteiten te voldoen.

Bovendien, om een betrouwbare sequentiëring te verzekeren in het kader van het project voor de conversie van de netten laag calorisch naar hoog calorisch gas, zouden er 2 nieuwe netcabines per jaar moeten worden geïnstalleerd⁹. Deze investeringen zijn nieuw en waren dus niet voorzien in het investeringsplan voor de periode 2015-2019.

Tot slot, op basis van de historische gegevens en in overeenstemming met de gegevens van het vorige investeringsplan, voorziet SIBELGA nog steeds de installatie van 17 klantencabines per jaar. De renovatie van 2 klantencabines per jaar is eveneens gepland ter voorbereiding van de conversie van de netten.

7.5 LD-aansluitingen

Er was een enveloppe gepland voor de vervanging van 2.050 aangetaste of verouderde aftakkingen in 2016 en 2017. Vanaf 2018 en tot in 2020 wordt de geraamde hoeveelheid teruggebracht tot 1.850 aftakkingen per jaar. Deze aftakkingen zullen worden vervangen wanneer ze door SIBELGA zullen worden geïdentificeerd tijdens werken of steekproeven, maar ook op initiatief van de netbeheerder als het gaat om aftakkingen in lood¹⁰. Er wordt een vermindering vastgesteld ten opzichte van de ramingen die in het investeringsplan 2015-2019 werden meegedeeld (daling van 17% voor de periode 2016-2019).

SIBELGA voorziet ook de sanering of verwijdering van 200 stijgleidingen per jaar in het kader van het programma voor de vernieuwing van de aftakkingen of na een interventieaanvraag "gasgeur", maar

---

⁹ De conversie van de LD-netten zal per huizenblok gebeuren en dat impliceert een tijdelijke destructureering van het net. Voor elk huizenblok moet de bevoorradingszekerheid worden gegarandeerd.

¹⁰ SIBELGA stelt zich tot doel alle aftakkingen in lood te verwijderen tegen 2018.

ook proactief op haar initiatief, zonder dat er vooraf een interventie is geweest. Dit vertegenwoordigt een sterke daling ten opzichte van de geplande investeringen in het vorige investeringsplan en dit om redenen die eerder al werden vernoemd.

7.6 Meters

SIBELGA raamt, op basis van de aantallen die de laatste jaren werden uitgevoerd, het aantal werken voor plaatsingen, verplaatsingen, versterkingen en verplaatsingen op aanvraag van klanten op 4.152 per jaar.

De vervanging van meters in het kader van het "REMI"-programma zou moeten beëindigd zijn op het einde van 2015. Het investeringsplan vermeldt dat SIBELGA er momenteel over nadenkt om het project REMI uit te breiden. Die informatie werd echter in vraag gesteld op de technische vergadering die plaatsvond op 23 oktober 2015. Dit uitbreidingsproject zou, à priori, worden afgelast. BRUGEL vraagt aan SIBELGA om elke evolutie in de beslissingen die zullen worden genomen over het project REMI aan haar mee te delen.

Ter herinnering, het doel van dit project is bepaalde bestaande maandelijks gelezen MMR-meters (Manuel Meter Reading) te vervangen door meters voor teleopneming. Hoewel dit project in de eerste plaats wordt uitgevoerd vanwege de aanzienlijke vermindering van de operationele kosten (maandelijks manuele meteropname ...), is het voor SIBELGA ook een gelegenheid om ervaring te verwerven inzake de technische aspecten van de teleopneming, maar ook inzake de installatie- en onderhoudsprocessen, alsook inzake de verwerking van de opgenomen gegevens, in het vooruitzicht van een latere eventuele ontwikkeling van de Smart Metering.

Zoals reeds vermeld, mag het project REMI niet worden verward met de 500 intelligente meters die zullen worden geïnstalleerd in 2018 in het kader van het pilootproject Smart Metering (project dat ook de installatie van 5.000 intelligente elektriciteitsmeters voorziet).

De vervanging van 3.647 meters die defect zijn of in verband met de saneringswerken (renovatie van de stijgleidingen) is gepland van 2016 tot 2020 door SIBELGA behalve in 2018, wanneer 500 meters zullen worden vervangen door intelligente meters.

8 Coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019

Het geheel van de kosten (investerings en exploitatie) van de distributienetbeheerder is onderworpen aan de controle van BRUGEL. Bij de goedkeuring van het tariefvoorstel voor de periode 2015-2019, heeft BRUGEL een globale budgettaire enveloppe goedgekeurd die de tarieven moet dekken.

De controle van de goede beheersing van de kosten gebeurt ex post door BRUGEL. In de loop van de regulatoire periode zal BRUGEL echter bijzondere aandacht besteden aan de aankoopprocessen en de asset management-strategieën verbonden met bepaalde types investeringen. Er werd tevens met de distributienetbeheerder overeengekomen dat SIBELGA een regelmatige opvolging zal geven over de vordering van bepaalde projecten. Het gaat zowel om de projecten die in de investeringsplannen zijn vermeld als om de projecten van andere aard (bijvoorbeeld IT). De bedragen voor de uitvoering van het investeringsplan 2014 zijn de volgende:

<i>Bedragen in euro</i>	Realiteit 2014
Ontvangst- en ontspanningsstations	412.867
MD-net	3.232.216
Ontspanningscabines net	639.515
Ontspanningscabines klant	373.236
MD-leidingen	465.091
LD-net	6.155.556
LD-leidingen	8.112.682
Meters	4.970.307
Totaal Gas	24.361.470

In het kader van zijn tariefopdracht werden de budgettaire elementen met betrekking tot het investeringsprogramma 2016 doorgegeven. Het globale budget voor het investeringsprogramma elektriciteit bedraagt € 36.960.128¹¹ voor 2016.

Investeringsplan 2016-2020			
Distributie Gas	Begroting 2016		
	Investeringen		
	Totaal bedrag	waarvan vervanging	waarvan uitbreiding
MD-installaties	26.023.069	2.984.361	23.038.708
LD-installaties	10.533.493	7.822.892	2.710.600
Besturing van het net	133.566	8.553	125.013

¹¹ Dit bedrag stemt overeen met het bedrag dat uitsluitend is voorzien voor de investeringen. Het omvat niet de zogenaamde gemengde investeringen buiten de netten (administratieve gebouwen, meubilair, IT-uitrusting, werktuigen en machines, rollend materieel, ...).

Algemeen totaal	36.690.128	10.815.806	25.874.321

Tabel 4 - Budget 2016 - Gas

Het gebudgetteerde bedrag voor 2016 is duidelijk hoger dan de realiteit 2014. Die stijging is met name het gevolg van:

- een duidelijk groter budget voor de MD-leidingen (+ € 18,1 M);
- de bouw van bijkomende ontspanningsstations;
- een daling van de plaatsing van meters met telelezing;
- een daling van het budget voor de LD-leidingen (- € 5 M) en LD-aftakkingen (- € 3,2 M)

De investeringen voor het jaar 2016, die gedetailleerd worden beschreven in dit investeringsplan, zijn coherent met het tariefvoorstel en zijn integraal gedekt door de tarieven.

Ter herinnering en in overeenstemming met de tariefmethodologieën zal BRUGEL nadenken over de invoering van een incentive regulation in de loop van de regulatoire periode 2015-2019. In overleg met de distributienetbeheerder zal BRUGEL geleidelijk indicatoren ontwikkelen, meer bepaald op basis van de analyse en de opvolging van de investeringsplannen en het verslag over de kwaliteit.

9 Conclusies

De belangrijkste aandachtspunten van dit advies zijn de volgende:

1. Zoals vermeld in hoofdstuk 4, werden de investeringen die waren voorzien voor 2014 over het algemeen globaal gerealiseerd.
2. Zoals vermeld in sectie 6.3 van dit advies, is het einde van het project voor de splitsing van de netten behouden voor 2015. Gezien de belangrijkheid van dit project, meer bepaald voor het beheersen van de investeringen van SIBELGA op het net voor de specifieke behoeften van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wordt aan SIBELGA gevraagd om BRUGEL te blijven informeren over de evolutie van dit dossier.
3. Zoals aangegeven in sectie 6.4 van dit advies, is het nieuwe injectiepunt dat door SIBELGA en FLUXYS wordt aanbevolen primordiaal voor de aardgasbevoorrading van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, meer bepaald voor zijn rol ten opzichte van de evolutie van het verbruik en zijn belangrijkheid in het project voor de conversie van de netten.
BRUGEL nodigt de bevoegde overheden dan ook uit om bijzondere aandacht te besteden aan dit project, met name aan de parameters die de uitvoeringstermijnen van het project kunnen beïnvloeden, zoals de toekenning van toelatingen, bouwvergunningen, exploitatievergunningen ...
4. Zoals vermeld in sectie 6.5 van dit advies, wordt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitsluitend bevoorraadt met L-gas dat afkomstig is van Nederland. De stopzetting van de export van dit gas drijft België, vooral het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, naar de onvermijdelijke conversie van de netten, om van L-gas naar H-gas over te gaan.

BRUGEL nodigt de regionale overheden uit om bijzondere aandacht te besteden aan deze problematiek, gezien zijn beslissend karakter voor de bevoorrading in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en meer bepaald op het vlak van de verantwoordelijkheden van de partijen die betrokken zijn bij de conversie en de kwestie van de financiering ervan, twee punten die tot op heden nog openstaan.

5. Zoals vermeld in hoofdstuk 8, zijn de investeringen die waren gepland voor 2016 en die gedetailleerd worden besproken in het investeringsplan 2016-2020, coherent met het tariefvoorstel en worden ze integraal gedekt door de tarieven.
6. BRUGEL stelt de Regering voor om het investeringsplan gas van SIBELGA voor de periode 2016-2020 goed te keuren.

* *

*